

Rapport

Datum: 7 augustus 2003
Rapportnummer: 2003/253

Klacht

Verzoeker klaagt er over dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe:

1. niets heeft gedaan naar aanleiding van zijn melding dat de door zijn burens geplaatste coniferen strijdig zijn met de in de eigendomsakte van de woningen van verzoeker en zijn burens opgenomen erfdienstbaarheid;
2. zijn klaagschrift over de handelwijze van de gemeente inzake de erfdienstbaarheid niet-ontvankelijk heeft verklaard, omdat dit een privaatrechtelijk geschil betreft dat valt onder het burensrecht, zoals neergelegd in het Burgerlijk Wetboek.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Bij brief van 24 mei 2002 wendde verzoeker zich tot het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe. In zijn brief meldde verzoeker dat zijn naaste burens, vrijwel tegen de erfscheiding tussen beide percelen, zonder overleg een houten tuinhek hadden geplaatst en op 70 centimeter van deze afscheiding een coniferen haag hadden gepoot. Onder verwijzing naar de in zijn eigendomsbewijs opgenomen erfdienstbaarheid vroeg verzoeker het college het hoofd van de plantsoendienst bemiddelend te laten optreden.

2. In het eigendomsbewijs van de woning van verzoeker, welke akte dateert van 1 november 1985, staat onder meer het volgende opgenomen:

“De muren en schuttingen en verdere afbakeningen dienende tot afscheiding van de aan elkaar grenzende opstallen, met bijbehorende tuinen zullen gemeenschappelijk eigendom zijn, terwijl eventuele op te richten haagafscheidings op de grenzen der tuinafscheidings geprojecteerd voor gezamenlijke rekening der desbetreffende, naastgelegen bouwkeveleigenaren, zullen moeten worden gesticht en onderhouden; welke haagafscheiding zal kunnen worden opgericht op verzoek van één der naburen, na onderling overleg, zonodig bij niet overeenstemming binnen één maand na daartoe ingewonnen advies, wat betreft soort en hoogte der haag, van het hoofd van de Plantsoendienst der Gemeente Heteren, aan welk advies partijen zich reeds voor alsdan verklaren te verbinden.”

3. Bij brief van 11 juli 2002 deelde het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe, welke gemeente is ontstaan uit de samenvoeging van de voormalige gemeenten Elst, Heteren en Valburg, verzoeker onder meer mee dat geen bouwvergunning is vereist voor het plaatsen van een erfscheiding met een hoogte van

maximaal 1.00 meter. De door de naaste buren van verzoeker geplaatste afscheiding voldeed aan deze eis, zodat het college geen mogelijkheden zag hiertegen op te treden. Ten aanzien van de geplaatste coniferen haag deelde het college verzoeker mee dat op grond van artikel 42, tweede lid, van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek (zie achtergrond, onder 3.) de afstand voor heesters en heggen vanaf de grenslijn van het erf tenminste 0.50 meter dient te bedragen. De door de naaste buren van verzoeker geplaatste coniferen haag voldeed aan deze eis. Gelet op het vorenstaande deelde het college verzoeker, naar aanleiding van diens verwijzing naar de in het eigendomsbewijs opgenomen erfdiensbaarheid, mee dat een beroep op deze bepaling niet aan de orde kon zijn, omdat tussen beide erven geen haag, maar een andersoortige terrein afscheiding was geplaatst.

Het college concludeerde dat er voor het hoofd van de afdeling Openbare Ruimte geen rol was weggelegd om bemiddelend op te treden.

4. Met deze reactie kon verzoeker zich niet verenigen. Bij brief van 9 december 2002 diende verzoeker een klacht in bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe, inzake onder meer het niet naleven van de in het eigendomsbewijs neergelegde rol van de gemeente bij het plaatsen van een erfscheiding.

5. Op 10 februari 2003 vond de hoorzitting plaats naar aanleiding van de door verzoeker ingediende klacht. In het verslag staat onder meer het volgende opgenomen:

“De voorzitter haalt vervolgens de (...) klacht aan over de erfdiensbaarheid. Allereerst vraagt hij of (verzoeker; N.o.) zich hierin heeft laten bijstaan door een advocaat. De voorzitter zegt dit te vragen, omdat de gemeente zich alleen bezig dient te houden met zaken die des gemeente zijn en dat (verzoeker; N.o.) als het gaat om een erfdiensbaarheid aan het verkeerde adres is. Met andere woorden, de discussie over hagen/ bomen valt onder het burenenrecht (Burgerlijk Wetboek). Hij adviseert (verzoeker; N.o.) op dit punt een advocaat in te schakelen.

(...)

De voorzitter komt tot de volgende conclusies/afspraken:

(...)

De klacht m.b.t. de erfdiensbaarheid is niet-ontvankelijk (privaatrechtelijk geschil).”

6. Bij brief van 19 februari 2003 deelde het college verzoeker mee tot de conclusie te zijn gekomen dat zijn klacht over de erfdiensbaarheid niet-ontvankelijk is, omdat het een privaatrechtelijk geschil betreft dat valt onder het burenenrecht.

7. In de beslissing op zijn klaagschrift kon verzoeker zich niet vinden, zodat hij zich op 15 maart 2003 tot de Nationale ombudsman wendde met het verzoek een onderzoek in te

stellen. In zijn verzoekschrift schreef verzoeker onder meer dat de tekst van zijn eigendomsbewijs, welke notarieel is vastgelegd, veronachtzaamd blijft.

8. Bij de opening van het onderzoek op 7 mei 2003 werd het college van burgemeester en wethouders door de Nationale ombudsman onder andere gewezen op de, in de memorie van toelichting (zie achtergrond, onder 2.) opgenomen omschrijving van het object van een klacht, zoals neergelegd in artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht.

9. In zijn reactie van 22 mei 2003 deelde het college van burgemeester en wethouders de Nationale ombudsman onder meer het volgende mee:

“Uit de door u bijgevoegde Memorie van Toelichting moeten wij concluderen dat ook een privaatrechtelijke rechtshandeling is aan te merken als een gedraging van de overheid en daarmee dus valt onder de definitie van een klacht van artikel 9:1 Awb. Dit betekent dat wij de klacht met betrekking tot de erfdienstbaarheid ontvankelijk hadden moeten verklaren en niet hadden moeten afdoen met de opmerking dat het gaat om een privaatrechtelijk geschil dat valt onder het burenenrecht van het Burgerlijk Wetboek en om die reden niet-ontvankelijk is.

(...)

Uit de stukken die wij tot onze beschikking hebben, moeten wij concluderen dat er tussen de erven geen haag is geplaatst, maar een andersoortige terreinafscheiding in de vorm van een houten schutting. Het hoofd van de afdeling Openbare Ruimte kan en mag hierin naar onze mening dan ook geen rol spelen. Een en ander hebben wij (verzoeker; N.o.) op 15 juli 2002 reeds schriftelijk medegedeeld. Ook is hem toen medegedeeld dat de rij coniferen die parallel aan de houten tuinafscheiding is geplaatst conform de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek minimaal 50 centimeter van de erfgrans is geplaatst. Aangezien deze coniferen niet op de erfgrans zijn geplaatst, vallen zij evenals de houten terreinafscheiding niet onder voornoemde erfdienstbaarheid.

Wij betreuren het dan ook ten zeerste dat er een verschil van mening blijft bestaan tussen ons en (verzoeker; N.o.) over de uitleg/interpretatie van genoemde erfdienstbaarheid in zijn eigendomsbewijs. Nogmaals, een beroep op de erfdienstbaarheid is in deze context irrelevant, omdat het in casu niet gaat om een op de erfgrans geplaatste haagafscheiding, maar om een houten terreinafscheiding. Dit betekent dat de gemeente destijds correct heeft gehandeld door te zeggen dat een beroep op de bepaling in het eigendomsbewijs die toeziet op de erfdienstbaarheid in casu niet aan de orde is. De klacht voor zover deze betrekking heeft op de erfdienstbaarheid is derhalve ongegrond.”

II. Beoordeling

1. Verzoeker klaagt er in de eerste plaats over dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe zich in zijn brief van 11 juli 2002 op het

standpunt heeft gesteld dat er voor het hoofd van de afdeling Openbare Ruimte geen rol kan en mag zijn weggelegd om bemiddelend op te treden bij het geschil tussen verzoeker en zijn naaste burens, omdat voor het tegen de erfgrans geplaatste houten tuinhek geen bouwvergunning is vereist en ten aanzien van geplaatste coniferen haag was voldaan aan de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek.

2. Verzoeker stelt zich op het standpunt dat het college hiermee de in zijn eigendomsbewijs van zijn woning neergelegde erfdienstbaarheid veronachtzaamt.

3. Op grond van de in het eigendomsbewijs opgenomen erfdienstbaarheid (zie hiervoor bevindingen onder 2.) kan op verzoek van één der naburen en na onderling overleg op de erfgrans een haagafscheiding worden opgericht. Indien geen overeenstemming wordt bereikt over de op te richten haagafscheiding kan deze worden opgericht binnen één maand nadat, wat betreft soort en hoogte van de haag, door het hoofd van de afdeling Openbare Ruimte advies is uitgebracht, welk advies bindend is voor beide partijen.

4. Uit het vorenstaande volgt dat er voor het hoofd van de afdeling Openbare Ruimte van de gemeente Overbetuwe uitsluitend een rol is weggelegd, indien tussen naburen geen overeenstemming kan worden bereikt over de soort en hoogte van een op de erfgrans op te richten haagafscheiding. Nu de door de naaste burens van verzoeker geplaatste coniferen haag niet op de erfgrans is opgericht kan het college in zijn standpunt worden gevolgd dat er voor het hoofd van de afdeling Openbare Ruimte geen rol was weggelegd om bemiddelend op te treden.

De onderzochte gedraging is wat betreft dit klachtonderdeel behoorlijk.

5. Verzoeker klaagt er daarnaast over dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe zijn klacht over het niet optreden van de gemeente niet-ontvankelijk heeft verklaard, omdat dit een privaatrechtelijk geschil betreft.

6. Ingevolge artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht heeft eenieder het recht een klacht in te dienen over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen. In de memorie van toelichting (zie achtergrond, onder 2.) wordt het object van een klacht nader omschreven. Het object van een klacht is een gedraging van de overheid, welke gedraging zowel het verrichten van feitelijke handelingen als publiek- of privaatrechtelijke rechtshandelingen kan inhouden.

7. Zoals ook het college in zijn reactie op de klacht heeft erkend, is ook een privaatrechtelijke rechtshandeling van een bestuursorgaan aan te merken als een gedraging in de zin van artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht, zodat het college de klacht van verzoeker ontvankelijk had moeten verklaren.

De onderzochte gedraging is wat betreft dit klachtonderdeel niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe is niet gegrond wat betreft het standpunt van het college inzake de rol van het hoofd van de afdeling Openbare Ruimte omtrent de geplaatste erfscheiding en coniferen haag en gegrond wat betreft het niet-ontvankelijk verklaren van het klaagschrift van verzoeker.

Onderzoek

Op 19 maart 2003 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift, gedateerd 15 maart 2003, van de heer K. te Heteren, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het college verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Het college van burgemeester en wethouders deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen.

informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Brief van verzoeker van 24 mei 2002, gericht aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe.
2. Eigendomsbewijs van 1 november 1985, inzake de woning van verzoeker met de daarbij behorende garage, tuin en erf.
3. Reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe van 11 juli 2002, zoals verzonden op 15 juli 2002.
4. Klaagschrift van verzoeker van 9 december 2002, gericht aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe.
5. Verslag van de hoorzitting van 10 februari 2003.
6. Beslissing van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe van 19 februari 2002, zoals verzonden op 20 februari 2002, op het klaagschrift

van verzoeker.

7. Verzoekschrift van verzoeker, gedateerd 15 maart 2003, gericht aan de Nationale ombudsman.

8. Brief van de Nationale ombudsman van 7 mei 2003, gericht aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe, inzake de opening van het onderzoek.

9. Reactie van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Overbetuwe van 22 mei 2003, zoals verzonden op 23 mei 2003.

10. Algemene wet bestuursrecht, alsmede bijbehorende memorie van toelichting (Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 837, nr. 3).

11. Burgerlijk wetboek

Bevindingen

Zie onder Beoordeling

Achtergrond

1. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:1, eerste lid:

“Een ieder heeft het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of en ander heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan.”

2 Memorie van Toelichting bij hoofdstuk 9 van de Awb Kamerstukken II, 25 837, nr. 3, p. 5)

“Het object van een klacht is een gedraging van de overheid. Die gedraging kan inhouden het verrichten van feitelijke handelingen dan wel publiek- of privaatrechtelijke rechtshandelingen. (...) Bij klachtbehandeling wordt (...) gezien of het bestuursorgaan zich jegens een klager behoorlijk heeft gedragen, hetgeen een ruimere toetsing impliceert.”

3. Boek 5 Burgerlijk Wetboek, Wet van 22 november 1991, Stb. 600

Artikel 42, eerste en tweede lid

“1. Het is niet geoorloofd binnen de in lid 2 bepaalde afstand van de grenslijn van eens anders erf bomen, heesters of heggen te hebben, tenzij de eigenaar daartoe toestemming heeft gegeven of dat erf een openbare weg of een openbaar water is.

2. De in lid 1 bedoelde afstand bedraagt voor bomen twee meter te rekenen vanaf het midden van de voet van de boom en voor de heesters en heggen een halve meter, tenzij ingevolge een verordening of een plaatselijke gewoonte een kleinere afstand is toegelaten.”